

رهبر دینی و سیاسی مسلمانان هند

مولانا سید اسعد مدنی رحمه الله

منبع: مجله عربی - الداعی -

ارگان دارالعلوم دیوبند، هند

ترجمه: صلاح الدین شهنوازی

ملت مسلمان هند آغاز کرده و به شدت آنان را تحت فشار قرار می‌دادند، و این در حالی بود که رهبران طراز اول مسلمانان که در آزادی شبه‌قاره هند از استعمار بریتانیا نقش مؤثری ایفا کرده بودند، مدتها بود که از دنیا رحلت کرده بودند و ظاهراً ملت مسلمان هند از رهبران دینی قدرتمند بی‌بهره شده بود.

رهبران و رجال سیاسی غیرمسلمان هند، علامه اسعد مدنی را با موضع‌گیریهای به موقع و استندهای مکررش به قانون اساسی سکولار هند در دفاع از حقوق ملت مسلمان هند، می‌شناختند و روابط مستحکمی با وی داشتند.

ایشان در استیفای حقوق مسلمانان، تحقق آرمانهای آنان، مبارزه با آشفتگی‌های فرقه‌ای، محکوم کردن عاملان این قبیل درگیریها و کمک به زیان‌دیدگان حوادث فرقه‌ای، بیش از دیگران موفق بود. هر گاه ضرورت ایجاب می‌کرد، راهپیمایی‌های اعتراض‌آمیز و گسترده‌ای در دهلی و

دوشنبه ۷ محرم الحرام ۱۴۲۷ هـ.ق مصادف با ۶ فوریه ۲۰۰۶م. یکی از شخصیت‌های برجسته دینی و سیاسی مسلمانان هند، علامه سید اسعد مدنی رحمه الله، از دنیا رحلت کرد. مولانا سید اسعد مدنی از عالمان برجسته، داعیان دلسوز و مصلحان ممتاز شبه‌قاره هند بود. در ضمن در عرصه سیاسی رهبری فرزانه، باتجربه و سرآمد معاصران بود، و در سایه نظام سیاسی سکولار هند که در سرزمین گسترده‌ای همچون هند با وجود اقوام و ملیت‌های مختلف و ادیان و آیین‌های متفاوت و متضاد، ضامن حفظ حقوق اقلیت‌ها در مقابل اکثریت است، از حقوق ملی، مدنی و مذهبی مسلمانان هند دفاع می‌کرد و از هیچ کوششی در این راه فروگذار نبود. ایشان در میان رهبران اسلامی معاصر هند از نفوذ کلام بیشتری در بین حکام و زمامداران هند برخوردار بود. از این رو بهترین پشتیبان مسلمانان هند در شرایط سخت به حساب می‌آمد. بویژه در سالهای اخیر که هندوهای افراطی مبارزات شدیدی علیه

این فرقه ضاله تلاشهای وسیع و گسترده‌ای انجام داد و برای تبیین ماهیت آن جلسات و کنفرانسهای متعددی در شهرهای مختلف هند، پاکستان، بریتانیا و برگزار کرد. در یکی از کنفرانسها که در فضای معنوی دارالعلوم دیوبند برگزار شد، تعداد زیادی از علمای برجسته هند و عربستان سعودی شرکت داشتند؛ هیئت علمای سعودی به ریاست دکتر عبدالله محسن ترکی رئیس وقت دانشگاه محمدبن سعود ریاض و معاون ایشان دکتر عبدالحلم عویس مصری در این کنفرانس حضور داشتند. در همین کنفرانس مقرر شد که برای دفاع مستمر از ساحت خاتمیت خاتم پیامبران، شعبه مستقلی در دانشگاه اسلامی دارالعلوم دیوبند تحت عنوان «قسم صیانه ختم النبوة» تأسیس گردید تا گروهی مجرب از علما و دعوتگران اسلامی فقط در همین زمینه به تحقیق و فعالیت بپردازند. بحمدالله این گروه تا به امروز فعالیتهای مهمی انجام داده و برای توجیه و بیداری مسلمانان خالی‌الذهن و یا متأثر از تبلیغات مرموزانه قادیانیها و منکران ختم نبوت کنفرانس‌های زیادی در سراسر هند برگزار کرده و توانسته افراد زیادی را برای مبارزه با فتنه قادیانیت تربیت کند.

مولانا اسعد مدنی در توسعه علمی، معنوی و عمرانی دانشگاه بزرگ دارالعلوم دیوبند نقش مؤثری ایفا کردند و در دور جدید فعالیتهای آن با همکاری ایشان و اساتید این دانشگاه، مردم شاهد تحولات و پیشرفتهای چشمگیری در زمینه علمی و دینی بودند.

از ویژگیهای منحصر به فرد ایشان نسبت به دیگر علما، داعیان و رهبران سیاسی معاصر این بود که ایشان فعالیتهای سیاسی و دیانت و تقوا را در کنار یکدیگر جمع کرده بود. از یکسو در ارتباط مداوم و گسترده با توده مردم بود و از سوی دیگر در عبادت و تلاوت قرآن منہمک بود. از یک طرف با رهبران و سیاستمداران در ارتباط بود و از طرفی دیگر با علما، داعیان و دانشمندان مسلمان تماس داشت. از یک سو همانند یک عالم با عمل می‌زیست و از سوی دیگر به عنوان شخصیتی فعال و پر نشاط در عرصه امور اجتماعی و ملی ظاهر می‌شد. با وجود اینکه جمع بین این صفات برای انسان‌های عادی بسیار مشکل است، اما ایشان با همت بلند خویش و در سایه توفیقات الهی به جمع بین آنها توفیق یافته بود.

تأثر شدید مسلمانان هند، همچنین تأثر علما، داعیان، اندیشمندان، روشنفکران، رهبران احزاب و مذاهب مختلف هند از خبر وفات ایشان و برگزاری مجالس دعا و ختم قرآن و اهدای ثواب به روح ایشان در سراسر هندوستان از جایگاه

شهرهای دیگر هند به راه می‌انداخت و از این طریق بر زمامداران حکومتی فشارهای مثمرتری وارد می‌ساخت و مطالبات و اهداف مسلمانان را دنبال می‌کرد.

با وفات ایشان جامعه اسلامی هند با خلأ عظیمی مواجه شده که پر شدن آن در کوتاه مدت مشکل به نظر می‌رسد. ایشان با رهبری حکیمانه و بینش عمیق خویش چنان عمل می‌کردند که کسی نمی‌توانست در روند فعالیتها، روشنگریها و رهبری هوشیارانه و موفقیت‌آمیز ایشان خللی ایجاد نماید. علامه مدنی تنها یک رهبر سیاسی نبود، بلکه عالمی برجسته، داعی‌ای دلسوز و مصلح و مرشدی ممتاز بود که دایره تربیت‌یافتگان و ارادتمندان در سراسر هند گسترده بود. ایشان عابدی شب‌زنده‌دار و پاینده به روزه‌های نفلی و نماز شب بود. همیشه دهه اخیر رمضان را در مسجد جامع دیوبند به اعتکاف می‌نشست که صدها نفر از شهرهای مختلف به قصد اعتکاف در معیت ایشان، روانه شهر دیوبند می‌شدند. مردم مسلمان هند محبت قلبی عمیقی با مولانا داشتند، همانگونه که پیش از این با پدر بزرگوار ایشان مجاهد بزرگ، شیخ الاسلام علامه سید حسین احمد مدنی رحمه‌الله و تمام اعضاء خانواده ایشان محبت داشتند.

علامه سید اسعد مدنی روابط گسترده و عمیقی با مدارس دینی و دانشگاه‌های اسلامی در شبه قاره هند داشت. پیوسته با این آموزشگاههای علمی و دینی در ارتباط بود و برای حل مسائل و مشکلات آنان تلاش می‌کرد و نمی‌گذاشت دولت هند در مسائل داخلی آنها دخالت کند. و با تمام قدرت در برابر تبلیغات سوء هندوهای افراطی که مدارس دینی و دانشگاههای اسلام را مقرر پرورش تروریستها عنوان می‌کردند و چهره ناخوشایندی از این مراکز دینی و علمی ترسیم می‌کردند، مبارزه می‌کرد.

ایشان با گروههایی که خود را به اسلام منتسب می‌کردند اما از جاده مستقیم اسلام منحرف شده و بخش بزرگی از جامعه مسلمانان را به کفر و شرک و بدعت متهم می‌کردند و دائره سلف صالح را تنگ و محدود جلوه داده و به جمع عظیمی از سلف صالح بد و بیراه می‌گفتند، به شدت می‌تاخت، و به آنان فرصت ایجاد اختلاف و تنش در میان مسلمانان نمی‌داد. این امر سبب شده بود که این گروههای افراطی نتوانند به اهداف افراط‌گرایانه و مخرب خود دست یابند و به شدت از عکس‌العمل ایشان در هراس بودند.

مولانا مدنی در طول حیاتش همانند اسلاف خود شمشیری برهنه بر ضد قادیانیها، منکران ختم نبوت، بود و برای مبارزه با

بلند ایشان در این سرزمین و احترام فوق العاده‌ای که در میان اقشار مختلف مسلمان و غیرمسلمان هند برخوردار بود، حکایت می‌کرد. «جزاه الله خیراً و أجزل مثوبته و أسکنه فسیح جناته وألهم أهله و ذویه الصبر و السلوان. آمین»

نگاهی کوتاه به مراحل مختلف زندگانی علامه سید اسعد مدنی
۱- نام: سید اسعد مدنی.

۲- نام پدر: شیخ الاسلام علامه حسین احمد مدنی، شیخ الحدیث اسبق دارالعلوم دیوبند و از مبارزان برجسته و صاحب نام در مبارزه با استعمار پیر انگلیس.

۳- تاریخ ولادت: جمعه ۶ ذی القعدة ۱۳۴۶ هـ. ق، مصادف با ۲۷ آوریل ۱۹۲۸ م.

۴- دوران فراگیری علم: ایشان مبادی علوم را از مادر محترم و پدر بزرگوارش فرا گرفت. وقتی به سن نه سالگی رسید، مادرش به رحمت خداوند پیوست. بعد از آن از محضر قاری اصغر علی سہسپوری رحمہ اللہ کہ از ارادتمندان پدرش بود، بهره برد. سپس در دارالعلوم دیوبند ثبت نام کرد و تمام مراحل تعلیم را در آنجا سپری نمود و در سال ۱۳۶۵ هـ. ق مصادف با سال ۱۹۴۶ م. فارغ التحصیل گشت.

۵- آغاز فعالیت های دینی: بعد از فراغت از تحصیل، مدتی در مدینة منورہ اقامت گزید، زیرا تعدادی از اعضای خانواده ایشان کہ قبلاً ہمراہ پدر بزرگش بہ مدینہ مهاجرت کرده بودند، در آنجا اقامت داشتند. پس از بازگشت بہ ہند در سال ۱۹۵۱ م. بہ سمت استادی در دارالعلوم دیوبند منصوب گردید و فعالیت های علمی و تدریسی ایشان تا سال ۱۹۶۲ م. ادامه یافت. بعد از آن استعفا دادند تا ہمہ تن بہ فعالیت های سیاسی و برنامه های هدفمند در جهت بہبود وضعیت مسلمانان ہند مبادرت ورزند.

۶- در سال ۱۹۶۰ م. بہ عنوان رئیس ایالتی حزب جمعیت علمای ہند در ایالت اترپردیش، منصوب گردید.

۷- در اگست سال ۱۹۶۳ م. بہ سمت دبیرکل حزب جمعیت علمای ہند انتخاب گردید.

۸- در سال ۱۹۶۸ م. بہ عنوان نمایندہ علمای ہند برای شرکت در مجمع بحوث اسلامی دانشگاه الازہر مصر انتخاب شدند و در کنفرانس های دورہ های چہارم تا ہفتم این مجمع کہ از سال ۱۹۶۸ م. تا سال ۱۹۷۲ م. برگزار شد، شرکت داشتند.

۹- در اگست سال ۱۹۷۳ م. ریاست حزب جمعیت علمای ہند را بر عہدہ گرفتند.

۱۰- در نوامبر سال ۱۹۸۶ م. بہ عنوان نائب امیر شرعی ہند

انتخاب شدند.

۱۱- در ژوئن سال ۱۹۹۲ م. بہ منصب امیر شرعی ہند رسیدند.

۱۲- از آغاز دور جدید فعالیت های دارالعلوم دیوبند عضو مجلس شورای مرکزی آن بودند.

۱۳- ایشان جزء اعضای مؤسسين هیئت احوال شخصیه ہند بودند و تا ہنگام وفات در این سمت باقی ماندند.

۱۴- در آغاز فعالیت های علمی و عملی خویش بانکی بدون ربا و بر اساس نظام بانکداری اسلامی در دیوبند تاسیس نمودند کہ از رشد و شکوفایی فوق العاده ای برخوردار شد و شعبہ های مختلفی از آن در سراسر ہند بویژہ در غرب ایالت اترپردیش دایر گشت.

۱۵- ایشان مسافرت های زیادی بہ داخل ہند و کشورہای مختلف جہان داشتند کہ قابل شمارش نیست. براساس اعلام رسانہ های ہند تاکنون ہیچ یک از علماء، رہبران و مسئولان حکومتی ہند تا این حد بہ مسافرت نپرداختہ است. ہمہ این سفرها با ہدف دعوت، اصلاح، شرکت در کنفرانسها و جلسات مختلف دینی و سیاسی بودہ است.

۱۶- بیماری: در سال ۱۴۲۵ھ ق بہ دعوت دولت عربستان سعودی برای شرکت در مراسم غبارروبی و شستشوی خانہ کعبہ معظمہ عازم حرمین شریفین شدند. بعد از مراسم حج در مدینہ منورہ بیمار شدہ و در یکی در بیمارستانہای مدینہ بستری شدند. بعد از کمی بہبود بہ ہند بازگشتہ و در بیمارستان «ابولو» دہلی بستری شدند. پس از مدتی از بیمارستان مرخص شدند ولی بہبودی کامل حاصل نشد.

۱۷- وفات: شنبہ ۵ نوامبر ۲۰۰۵ م. در حالی کہ بر روی ویلچر قرار داشتند و از مسجد عازم خانہ بودند، دچار سکتہ مغزی شدہ و بدنشان فلج شد. بار دیگر بہ دہلی انتقال یافته و در بیمارستان «ابولو» بستری شدند و بہ مدت سہ ماہ در حالت کما بسر بردند. در این مدت روزانہ صدها نفر از اقشار مختلف برای عیادت ایشان بہ بیمارستان «ابولو» دہلی سر می زدند. تا اینکہ ساعت نوزدہ و بیست و پنج دقیقہ دوشنبہ ۷ محرم الحرام ۱۴۲۷ھ ق مصادف با ۶ فوریه ۲۰۰۶ م. داعی اجل را لبیک گفتہ و بہ دیدار پروردگار خویش شتافتند.

صبح روز سہ شنبہ ۸ محرم الحرام بیکر ایشان در میان خیل عظیم مردم در شہر دیوبند تشییع و بہ خاک سپردہ شد. بیش از صدہزار نفر در تشییع جنازہ ایشان شرکت داشتند. روحش شاد و راهش پر رہرو باد.

